

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на хора с увреждания

година XXXIII
октомври 2023 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ“

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. На 19.10.2023 г. се проведе първото заседание на новия състав на Националния съвет за хората с увреждания (НСХУ), чийто председател е вицепремиерът г-жа Мария Габриел. В заседанието участваха министърът на труда и социалната политика д-р Иванка Шалапатова, министърът на здравеопазването проф. Христо Хинков и председателят на сдружението „Асоциация на родители на деца с епилепсия“ г-жа Веска Събева, в качеството си на зам.-председатели на НСХУ.

НСХУ е консултативен орган за осъществяване на сътрудничество при разработване и провеждане на политиката за правата на хората с увреждания към Министерския съвет. В него освен представителите на държавата участват и национално представителните организации на и за хората с увреждания, национално представителните организации на работниците и служителите, национално представителните организации на работодателите и Националното сдружение на общините в Република България.

В приветственото слово г-жа Мария Габриел увери, че правителството ще работи за подобряване на живота на хората с увреждания и ще бъде гарант за промяна на законодателството.

„Гарантирането на социалните права на хората с увреждания за подобряване качеството на техния живот и превенция от социалното изключване е сред приоритетите на Министерството на труда и социалната политика“, каза министър Шалапатова при откриването на заседанието. Тя посочи, че министерството подготвя цялостна концепция за развитието на политиката на хората с увреждания. „Работим за промяна на модела на медицинската експертиза. Фокусът ни е насочен и към усъвършенстването на политиката, свързана с трудовата заетост на хората с увреждания“, добави министър Шалапатова.

Министър Хинков сподели, че през следващата година в Министерство на здравеопазването ще се сформира работна група за промяна на медицинската експертиза.

Националният съвет за хората с увреждания разгледа проект за промени в Наредбата за условията и реда за съставяне на списък на медицински изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат от държавата или от бюджета на лечебните заведения. Основната цел на измененията е да се прецизират процедурите

по актуализиране на списъка на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия за хората с увреждания, което ще допринесе за това те да имат достъп до нужната им подкрепа, както и да се усъвършенства начинът за определяне на стойностите, до която съответните изделия ще се заплащат.

Председателят на СИБ Георги Колев взе отношение по проекта за промени в Наредба № 7 от 31 март 2021 г. за условията и реда за съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и предложи в състава на комисията към НЗОК, която се определя от управителя на

касата, да се включат членове и от национално представителните организации на хората с увреждания, за да могат да се обсъждат проблемите на ползвателите на помощно-техническите средства. Останалите организации също участваха в дискусиите и представиха специфичните проблеми на помощно-техническите средства и медицинските изделия за различните увреждания – за хора със слухови, зрителни, слепоглухи, инвалидни колички и др.

Съветът подкрепи проекта за промени в Наредбата 7 от 31 март 2021 г. с предложените изменения и допълнения от национално представителните организации.

По време на заседанието беше одобрен Отчет за дейността на Националния съвет за хората с увреждания за 2022 г. и доклад за резултатите от дейността на национално представителните организации на и за хората с увреждания за миналата година с осигурената им от държавния бюджет субсидия.

II. На 17 октомври 2023 г. Председателят на СИБ Георги Колев се среща с министъра на труда и социалната политика д-р Иванка Шалапотова. На срещата присъстваха зам.-министър Гинка Машова-Станчева и Минчо Коралски – бивш министър на труда и социалната политика, като експерт-консултант на Съюза на инвалидите в България.

Председателят на СИБ представи накратко организационната структура на Съюза, дейностите за подкрепа в областта на социалното приобщаване, с които подпомагаме нашите членове.

Обсъдиха се актуални проблеми за хората с увреждания в българското законодателство и необходимостта от усъвършенстването му.

Разгледаха се предложенията за законодателни инициативи чрез Манифеста на Европейския форум на хората с увреждания, представен на Европейския парламент на хората с увреждания през м. май тази година.

Като най-съществена част от този Манифест е приемане на Европейска карта за хората с увреждания и разширяване обхватът на настоящата европейска карта за

паркиране.

Министър Шалапатова подчерта, че се стреми да работи за постигане на независим, достоен и пълноценен живот на хората с увреждания и високо цени експертизата на национално представителните организации на и за хора с увреждания, в частност и на нашата организация.

III. Българската търговско-промишлена палата (БТПП) ще съдейства на Съюза при провеждането на политики към хората с увреждания

Срещата между Председателя на СИБ и председателя на БТПП Цветан Симеонов се проведе на 16 октомври т.г. в ЦУ на Съюза в София. Цветан Симеонов бе запознат от ръководството детайлно със структурата и множеството социални дейности, услуги и помощи, които съюзът осъществява за своите членове в 170 общини в страната и 18 района в столицата.

На срещата бяха обсъдени важни въпроси, по които работят двете организации и идеи за бъдещо сътрудничество.

Георги Колев заяви, че размерът на средствата отпускани от бюджета за финансиране на организациите на хората с увреждания не са актуализирани от 2020 г. на фона на отчетената значителна инфлация през последните години.

Двамата председатели се съгласиха, че настоящият подход за разпределение на средствата от бюджета е нужно да бъде заменен с обективен такъв, като: брой членове, брой структури в страната, видове услуги, обхват на съответния сегмент и др., а не пропорционално разпределение на средствата на база брой организации.

Според Председателя на Съюза въвеждането на по-обективна методология за определяне размера на разпределяните средства към организациите ще стимулира всички тях да се усъвършенстват непрекъснато, като подобряват обхвата, размера и качеството на своите социални услуги.

Георги Колев заяви, че посланието, което Съюзът на инвалидите в България иска да отправи към държавата, бизнеса и обществото е следният: "осигурете ни достъпна архитектурна и транспортна среда, ние сами ще се образуваме, изучим, търсим и намерим работа," в съответствие с логото и слогана на организацията.

Цветан Симеонов заяви, че БТПП подкрепя Съюза на инвалидите в България в желанието му за осигуряване на по-добра социална среда за живот на хората с увреждания и по-обективни критерии при финансирането на политиките за тях.

IV. Министерството на труда и социалната политика (МТСП) и Министерството на здравеопазването (МЗ) започнаха съвместна работа за подобряване на достъпа на пациентите до медицински изделия и помощни средства и за повишаване на ефективността на медицинската експертиза. За целта са създадени две работни групи. Това обявиха заместник-министрите на труда и социалната политика – Гинка Машова, и на здравеопазването – Михаил Околийски, след среща,

организирана в МТСП. В нея участваха представители и на други ангажирани институции – Националната здравноосигурителна каса (НЗОК), Националният осигурителен институт, Националната експертна лекарска комисия, Агенцията за хората с увреждания, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията по заетостта.

Срещата бе в отговор на решение на парламентарните комисии по здравеопазване и по труда, социалната и демографската политика от съвместното им заседание на 29 септември, с което се изисква в срок от 14 дни МТСП и МЗ да създадат междуведомствена работна група. В срок от три месеца групата трябва да изготви необходимите подзаконови нормативни промени, в които да са отразени предложенията на медицинските специалисти, пациентските и неправителствените организации с цел осигуряване на навременна и комплексна грижа за хората с увреждания и с редки заболявания.

След решението на парламентарните комисии по здравеопазване и по труда, социалната и демографската политика се очаква в проекта на бюджета на НЗОК за 2024 г. да бъдат предвидени два пъти повече средства за помощни средства, приспособления и медицински изделия за хората с увреждания, извън обхвата на задължителното здравно осигуряване. В настоящия бюджет финансовият ресурс за това перо е 38 млн. лв.

V. В периода 20 - 22 октомври 2023 г., в хотел „Рамада“, гр. София се проведе Първият Национален конгрес по инсулт, организиран от Българско дружество по инсулт (БДИ). Събитието бе посветено на проблемите и предизвикателствата, пред които е изправена страната ни – световен лидер по заболяемост и смъртност от мозъчен инсулт и имаше за цел да фокусира вниманието на възможно най-широк кръг от специалисти от областта на неврологията, общата и спешна медицина, неврохирургията, образната диагностика, ендокринологията, кардиологията, нефрологията, анестезиология и др.

На форума участва Георги Георгиев – ръководител на Направление „Организационно-методическа дейност“ в ЦУ на СИБ.

Основни теми и въпроси пред участниците на Конгреса бяха:

- защо толкова малко българи с инсулт се лекуват специфично;
- трябва ли ни промени в клиничните пътеки и в каква насока;
- иновации в диагностиката и лечението на инсулта;
- инсулт и други заболявания;
- диагностика и лечение на остър инсулт и др.

В рамките на тридневната програма участваха доказани специалисти от България, така и гост-лектори от Италия, Германия и Сърбия, които разказаха за опита, който имат от лечението му в своите страни. Присъстваха и представители на институциите, неправителствени и пациентски организации.

Председателят на Българското дружество по инсулт доц. Росен Калпачки представи проект на БДИ на Национален план за действие при пациенти с мозъчен инсулт.

Форумът приключи с първи вариант на Националния план за борба с инсулта, който ще бъде обсъден, доразвит и представен на вниманието на Министерството на здравеопазването и на Министерския съвет.

VI. На 29.09.2023 г., в София, в Български културен център, на ул. Веслец 13 се

проведе кръгла маса „България и Европейските стандарти за шофьорите с увреждания“. Организатори са Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт и Спортен клуб „Джи до Куан“.

Дискутирани бяха добри практики от страните на ЕС, както и проблемите на хората с увреждания в България, свързани с медицинската експертиза, курсовете за квалификация и придобиване на свидетелство за управление на МПС и експлоатацията на МПС.

Участваха д-р Иван Дечев - представител на Омбудсмана на РБ, Бойко Рановски – експерт от Държавна агенция „Безопасност на движението по пътищата“, Орлин Колев – член на Комисията за защита от дискриминация, инж. Емил Панчев – председател на Съюза на българските автомобилисти, Георги Колев – председател на СИБ и други представители на неправителствените организации, които пледират за промени на нормативната база, касаеща определяне правоспособността за управление на МПС на хора с увреждания, в Наредба №3 от 11 май 2011 г. за изискванията за физическа годност към водачите на МПС.

Кръглата маса излезе със следното решение: да се сформира работна група, която да изготви предложения за промяна на нормативната уредба и те да се внесат в Министерството на здравеопазването.

VII. Среца на национално представителните организации на и за хората с увреждания, членове на Националния съвет за хората с увреждания към МС.

В Министерството на труда и социалната политика предстои да бъде сформирана междуведомствена работна група с участието на национално представителните организации на и за хората с увреждания,

която да предложи промени в Закона за хората с увреждания (ЗХУ) с фокус към въвеждане на регулации за уреждане на обществените отношения, свързани с институционализирането на Държавна агенция за хората с увреждания (ДАХУ), както и за разработване на концепция за нормативни промени за повишаване ефективността на политиката за правата на хората с увреждания.

В тази връзка в офиса на СИБ в гр. София, се състоя среща на НПО на и за хората с увреждания, членове на НСХУ. Дискутираха се въпросите относно предстоящото преобразуване на Агенцията за хората с увреждания, която е към министъра на труда и социалната политика в ДАХУ в структурата на Министерския съвет, във връзка с изпълнението на разпоредбата на параграф 28, т.3 от Преходните и заключителните разпоредби на ЗХУ.

VIII. На 5 октомври 2023 г., в рамките на Българското председателство на Мониторинговия комитет за наблюдение на Люксембургската декларация в НДК се проведе **11-ият Европейски форум на субектите на социалната и солидарна икономика, който се организира от Националния съюз на трудово-производителните кооперации и МТСП**. Форумът се откри от министър Иванка Шалапатова. Офици-

ални гости бяха Йорданка Фандъкова – кмет на София, Зорница Русинова – председател на Икономическия и социален съвет. Председателят на СИБ също взе участие във форума. В изложението, в периода 5 – 8 октомври, над 50 социални предприятия, кооперации и неправителствени организации представиха продуктите и услугите си, които са произведени от хора в неравностойно положение. Организирано бе и модно ревю на произведения от кооперациите и социалните предприятия модели и колекции облекла.

Програмата от събитията, посветени на развитието на социалната икономика, включваше и кръгла маса на високо равнище на тема: „Държавата в подкрепа на социалната и солидарна икономика“ и научно-практическа конференция на тема „Съвременни измерения на социалната и солидарна икономика“.

На кръглата маса доц. д-р Тодорова от МТСП представи Доклад относно развитието на социалната и солидарна икономика, Георги Георгиев от НАСО запозна аудиторията с анализ на интеграцията на хората с увреждания на пазара на труда - мерки, стимули и предизвикателства, разработен от Икономическия и социален съвет. **(На сайта на СИБ - <https://www.disability-bg.org/> може да се запознаете с Анализа, разработен от ИСС)**

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. На 09.09.2023 година в град Дебелец се проведе тържеството по случай 30 години от създаване на дружеството в града.

Празникът се осъществи с любезното съдействие на кмета Снежана Първанова и на читалището в града. Гости на тържеството бяха общински съветници, представители на Община Велико Търново, служители на кметство Дебелец, представители на читалището в града, наши членове от региона и много други.

Тържеството се състоя в няколко направления - песни и танци от различни групи и формации, кулинарна изложба, изложба на изделия и сувенири и дърворезба от хора с увреждания и състезание по петанк. Бяха поднесени поздравителни адреси от общината Велико Търново, от кметство Дебелец и от Председателя на СИБ Георги Колев.

Йотка Вълева - председател на РО на СИБ Велико Търново

II. Изложба от 250 фотографии на облекла с български шевици подготвиха в кюстендилския Клуб на инвалида за фестивала „Старото среща новото“

За поредна година семейство Катя и Явор Хаджийски организираха в кюстендил-

ското село Неделкова Гращица фестивал на традиционната българска шевица. В него те представят изработени в тяхното ателие облекла за всякакви възрасти и поводи – за новородени, за погача, за престъпулка, за кръщенета и сватби, за булки, младоженци, кумове и шафери, за юбилейни годишнини, извезани с древната елбетица. Техните творби са истински произведения на изкуството и мнозина ги поръчват за специални подаръци на своите деца и внуци, живеещи в чужбина. Мнозина от гордите притежатели на тези красиви облекла с готовност се включват в ревюто, което е истинска наслада за очите. Някои от тях идват отвъд океана в родния си край специално заради събитието.

Тази година НЧ „Асклепион1998“ и кюстендилският Клуб на инвалида се приобщиха към живописния фестивал като подготвиха и подариха на организаторите изложба с около 250 цветни фотографии на облекла, изработени в ателието, и на техните притежатели, а в самия празник се включиха както със своя принос към фестивалната трапеза от традиционни български ястия, така и с литературно четене на творби от кюстендилски автори и на народни песни, възхваляващи хубостта на българката. Впечатляващата изложба ще бъде показана и в Кюстендил по случай деня на християнското семейство.

Виолета Атанасова

III. В парк „Корминеш“ на Община Челопеч през м. 06.23 г. се проведе рали за хора с увреждания „Живота е движение“. Организатор на състезанието, бе г-н Павел Савов председател на Българска асоциация за рекреация, интеграция и спорт, с подкрепата на Община Челопеч и инж. Алекси Кесяков – кмет на Общината. Състезанието протече в две категории: хора с увреждания и високи токчета

Хората с увреждания, членове на СИБ, които не се предават, въпреки сполетялата ги съдба, се състезаваха в две категории – ръчно управление и стандартно управление. Авторалито беше с маршрут парк „Корминеш“ Челопеч - гр. Копривщица и обратно. Пожелаваме на всички осмелили се участници да се състезават и в бъдеще и да бъдат винаги така устремени и с поне малко надежда към бъдещето.

През месеците юли и септември, бяха организирани еднокдневна екскурзия до гр.

Пловдив и двудневна екскурзия по маршрут: Челопеч-Берковица-Белоградчик-пещерите „Матурата“ и „Венеца“ – Видин, с финансовата подкрепа на Община Челопеч. Участваха членове на Общинска Организация в Челопеч.

Искаме да благодарим на Кмета на Община Челопеч и екипа на общинска администрация за финансовата подкрепа, тяхната загриженост към всички нас е безспорно доказателство за съпричастност, социална ангажираност и човечност към хората с увреждания, което е верният път към подобряване качеството на живот на тези хора, които наистина го заслужават.

Радка Николова - председател

IV. В клуба на инвалидите в Хитрино се проведе информационна приемна на Ива Вълчанова-Йорданова - регионален представител на Комисия за защита от дискриминация в Шумен.

Участниците в приемната бяха информирани и запознати за компетенциите и правомощията на Комисията за защита от дискриминация в региона.

Обсъдени бяха проблемите, с които се сблъскват ежедневно хората в неравносечно положение при посещение на различни държавни и общински органи и организации в Шумен.

Направени бяха предложения за повече места за паркиране на хора с увреждания до поликлиниката в Шумен, булевард "Симеон Велики" - до офисите на телефонните и телевизионни оператори, кооперативния пазар и големите аптеки в областния град.

V. На 7 и 8.10.23г. се състоя Първи национален фестивал "Танголита" за стари градски песни в гр. Нова Загора, където взеха участие ВИС "Маргаритките" с ръководител

Павлина Георгиева, при организацията на хората с увреждания на СИБ в гр. Враца. Тези прекрасни момичета с техните изпълнения прославиха града и организацията ни, а една от тях има и първа награда. Благодаря Ви момичета!

Жасмина Баръмова - председател

